

Sisällys

Hallituksen puheenjohtajan katsaus

4

Pääjohtajan katsaus

7

Kansallisgalleria

9

15

Yleisötyö

24

Henkilöstö ja osaaminen

26

Talous ja hallinto

27

Liitteet

30

**KANSALLISGALLERIA ●
FINLANDS NATIONALGALLERI ●
FINNISH NATIONAL GALLERY ●**

VUOSIKERTOMUS 2015

Hallituksen puheenjohtajan katsaus

Kansallisgalleria-säätiön toinen toimintavuosi jatkoi yleisötyön menestyksestä rakentamista. Nykytaiteen museon Kiasman *Robert Mapplethorpe* ja Ateneumin taidemuseon *Henri Cartier-Bresson* -näyttelyt ylittivät kävijätavoitteet ja herättivät vilkkaita keskusteluita sosiaalisessa mediassa. Yleisömenestykset olivat pitkäaikaisen kansainvälisen yhteistyön tulosta, mukaan lukien Sinebrychoffin taidemuseon *Rokokoo – Pohjoisia tulkintoja* -näyttely.

Vuoden 2015 alkupuolella hyväksytty Kansallisgallerian strategia antaa säätiön yksiköille selkeät suuntaviivat toimintajaksolle 2015–2020. Toiminnan painopisteet ovat innostavassa ja vaikuttavassa kokoelma- ja näyttelytoiminnassa sekä laajenevassa yleisöpohjassa, jota palvellaan monipuolisesti niin museoissa kuin digitaalisessa ympäristössäkin. Kolmannen painopisteen, työntekijöiden vahvan ammattitaidon avulla Kansallisgalleria saavuttaa vuoteen 2020 mennessä visionsa mukaisen 600 000 näyttelyvieraan ja kolmen miljoonan verkkokävijän tavoitteen. Kansallisgallerian päämääränä on tuolloin olla Pohjois-Euroopan kiinnostavin kansallisgalleria.

Tiedämme strategian päämäärien olevan kunnianhimoiset, mutta uskomme onnistuvamme. Tavoitteiden myötä Kansallisgalleria kantaa oman kortensa kekoon Suomen tulevaisuuden rakentamisessa. Vahvan, kansallisesti ja kansainvälisesti luotetun Suomi-kuvan tukeminen taiteen ja taiteen tutkimuksen avulla on tärkeää aikana, jolloin suomalaiset etsivät tapoja ymmärtää ympäröivän maailman nopeita muutoksia ja sen vaikutuksia Suomeen.

Museotyön perusta on tieteellinen tutkimus. Uudistettu ja lokakuussa avattu Kiasma-kirjasto on avoin kaikille ja antaa vierailijoille mahdollisuuden tutustua taiteen tieteelliseen puoleen ilman näyttelylippua.

Taide antaa museokävijöille keinoja oppia uutta, ymmärtää vanhaa ja löytää erilaisia näkökulmia elämään. Kansallisgallerian museoiden monipuolinen näyttelytoiminta vuonna 2015 tuki tätä näkemystä: Sinebrychoffin taidemuseon *Taidesalonki 100 vuotta* avasi oven helsinkiläisen porvariston elämään, kun taas Ateneumin *Tarujen kansat* -näyttely sukelsi syvälle pohjoisen symbolismin alkulähteille. Kiasman vuoden päättänyt Jani Leinosen *Tottelemattomuuskoulu* opetti kävijää kyseenalaistamaan ja haastamaan olemassa olevat normit.

Myös tulevien vuosien museotoimintaa rakennetaan niin, että Suomen keskeiset kuvataiteen aarteet ovat alati kasvavan kävijäjoukon nähtävillä, samalla kun uudet tuttavuudet omasta kokoelmasta ja kansainvälisistä taidemuseoista antavat tuoreita ajatuksia museokävijöille. Tapahtumien, luentojen ja koululaisohjelmien avulla museot kertovat tarinaa Suomesta, kansallisesta ja kansainvälisestä taiteesta sekä niiden suhteesta ympäröimään maailmaan.

Helsingissä 21.3.2016

Tarja Halonen
Kansallisgallerian hallituksen puheenjohtaja

Robert Mapplethorpe -näyttelyn avajaiset Kiasmassa 12.3.2015

KUVA: KANSALLISGALLERIA / PIRJE MYKKÄNEN

Paperikonservattori työstää Albert Edelfeltin luonnoskirjaa

KUVA: KANSALLISGALLERIA / PIRJE MYKKÄNEN

Pääjohtajan katsaus

Ateneumin taidemuseon, Nykytaiteen museo Kiasman ja Sinebrychoffin taidemuseon vierailijoiden määrä nousi 2015 jälleen yli puolen miljoonan kävijän (533 533). Määrä on huomattava, sillä Kiasma oli auki vajaan vuoden ja Ateneumilla oli käytettävissään vain osa museotiloista mittavasta kattoremontista johtuen. Huomioitavaa on, että *Robert Mapplethorpe* -valokuvanäyttelyn ja Jani Leinosen *Tottelemattomuuskoulu* -näyttelyn myötä Kiasma ylitti vuositavoitteen yllä 75 000 kävijällä.

Museoiden näyttelytoimintaa rakennetaan vahvojen yleisömenestysten ja uusien kokoelmanäyttelyiden vuoropuhelun kautta. Yhteistyö johtavien kansainvälisten museoiden kanssa on vahvistanut Kansallisgallerian museoiden mahdollisuuksia neuvotella keskeisistä teoslainoista näyttelyihin ja vientinäyttelyiden kiertueista niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Erinomaisena yhteistyönä mainittakoon Japania kiertänyt ja suuren yleisömenestyksen saavuttanut *Helene Schjerfbeck* -näyttely, jonka 84 teosta ovat kiertäneet neljässä museossa kesäkuusta 2015 lähtien. Vahvasta kansainvälisestä maineesta kielii myös mittava teoslainojen määrä: vuonna 2015 Kansallisgalleria lainasi kokoelmistaan 189 teosta kansainvälisiin näyttelyihin ja 742 teosta oli lainassa ulkomailta ja esillä Kansallisgallerian museoiden näyttelyissä.

Suomen museoliiton käynnistämä Museokortti on ollut tervetullut uutuus. Kansallisgallerian museot ovat omalta osaltaan markkinoineet ja myyneet korttia aktiivisesti. Jo ensimmäisen kahdeksan kuukauden aikana myytiin vajaa 12 000 korttia. Kansallisgallerian museoissa korttia käytettiin kaikkiaan vuoden aikana lähes 40 000 kertaa. Museokortin käyttäjiltä saamamme palaute on ollut erittäin kiittävää.

Tieteellinen tutkimus on museotyön keskiössä. Kokoelmahallintoyksikkö tukee museoiden tutkimustyötä, ylläpitää arvokkaita teoksia ja varmistaa niiden turvallisen liikkumisen ja varastoinnin, jotta niistä päästään nauttimaan

myös tulevaisuudessa. Kaikki tämä työ on välttämätöntä korkeatasoisen näyttelytoiminnan luomiseksi ja uusien elämysten mahdollistamiseksi kasvaville kohdeyleisöille.

Säätiön taloudellinen tulos oli alijäämäinen. Osa toimintavuodelle varatuista, poikkeuksellisen runsaan näyttelytoiminnan kustannuksista, varoista kirjautui edellisen vuoden tilinpäätöksen muutoinkin runsaaseen ylijäämään. Kokonaisuutena vuotta voidaan kuitenkin pitää varsinaisen toiminnan osalta tasapainoisena.

Kansallisgallerian säätiön pääomakeräys jatkui 2015 aikana. Varainhankinnan edustajat tapasivat yhdessä museonjohtajien kanssa kaikki maan keskeiset säätiöt ja suuryritykset, yhteensä lähes 120 organisaatiota. Varainhankinnan tavoitteena on kerätä kahdeksan miljoonaa euroa kesäkuun 2017 loppuun mennessä.

Vuonna 2015 Kansallisgalleria lähti mukaan Great Place to Work (GPTW) -tutkimukseen, tähtäimenään nostaa Kansallisgalleria yhdeksi Suomen parhaista työpaikoista vuoteen 2018 mennessä. Menneen vuoden aikana panostettiin runsaasti henkilöstöjohtamisen kehittämiseen. Tämä tuotti tulosta, sillä henkilöstön tyytyväisyyttä mittaava Trust Index -luku oli 66 %, joka oli 8 % enemmän kuin aiempina vuosina.

Vahvan asiantuntijaosaamisen ja tiimityöskentelyn avulla jatkamme kohti strategista päämääräämme olla Pohjois-Euroopan kiinnostavin kansallisgalleria vuoteen 2020 mennessä. Tämä tulee toteutumaan vahvan näyttelyohjelmiston, monipuolisen yleisötyön, positiivisen brändinrakentamisen ja kokeneen, sitoutuneen henkilöstömme avulla.

Helsingissä 21.3.2016

Risto Ruohonen
Pääjohtaja, Kansallisgalleria

Noora Schroderus: *Väinö Linna* (2014–2015)
Nykytaiteen museo Kiasma
KUVA: KANSALLISGALLERIA / PETRI VIRTANEN

KANSALLISGALLERIA

Kansallisgalleria on julkisoikeudellinen säätiö, jonka perustamista ja toimintaa ohjaavat 1.1.2014 voimaan astuneet laki ja asetus Kansallisgalleriasta. Organisaation toimielimet ovat valtuuskunta, hallitus ja pääjohtaja. Valtuuskunnan ja hallituksen nimittää opetus- ja kulttuuriministeriö, pääjohtajan valtioneuvosto. Kansallisgalleria kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan ja sen pääasiallinen rahoittaja on valtio.

Kansallisgalleriaan kuuluvia museoita ovat Ateneumin taidemuseo, Nykyaiteen museo Kiasma ja Sinebrychoffin taidemuseo.

Kansallisgallerian tehtävänä on ylläpitää ja kartuttaa Suomen valtion omistamaa Kansallisgallerian kokoelmaa, johon kuuluu lähes 39 000 taideteosta sekä arkistoaineistoa ja

esineitä. Kansallisgallerian kokoelman ylläpidosta huolehtii kokoelmahallintaosasto. Kansallisgallerian kokoelma muodostuu taideteoksista, arkistoaineistosta ja esineistä. Se on valtion omistuksessa olevaa kansallisomaisuutta, joka on talletettuna Kansallisgalleriaan. Valtion taideteostoimikunnan kokoelma muodostuu siihen hankituista taideteoksista. Kokoelma on valtion omaisuutta.

Lisäksi Kansallisgallerian tehtävänä on harjoittaa näyttelytoimintaa ja muuta taidemuseotoimintaa, osallistua taidemuseoalan asiantuntijana museoalan kehittämiseen sekä huolehtia muista sille laissa säädetyistä tai opetus- ja kulttuuriministeriön antamista tehtävistä. Tehtäviä hoitaessaan Kansallisgalleria vahvistaa kuvataiteen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Organisaatio

Kansallisgallerian säätiön valtuuskunta

Puheenjohtaja: Suomen taideyhdistyksen puheenjohtaja Lasse Saarinen

Varapuheenjohtaja: kansanedustaja Raija Vahasalo

Jäsenet: kansanedustaja Eeva-Johanna Eloranta, kansanedustaja Kimmo Kivelä, kansanedustaja Aila Paloniemi, kansanedustaja Eila Tiainen, kansanedustaja Mikaela Nylander, kansanedustaja Satu Haapanen, kansanedustaja Jouko Jääskeläinen, kuvataiteilija Kalle Mustonen, taidemaalari, dekaani Markus Konttinen sekä opiskelija Tiitus Petäjäniemi.

Hallitus

Hallituksen puheenjohtaja: Timo Viherkenttä (23.3.2015 saakka) ja Tarja Halonen (1.5.2015 alkaen).

Varapuheenjohtaja: dosentti Hannele Lehto, vastasi myös puheenjohtajan tehtävistä 24.3–30.4.2015

Jäsenet: toimitusjohtaja Martin Estlander, museonjohtaja Riitta Valorinta, hallituksen puheenjohtaja Mauri Niemi, professori Silja Rantanen (22.3.2015 asti) sekä professori Heikki Hanka (15.4.2015 alkaen). Henkilöstön edustaja: Susanna Sääsکیlahti.

Kansallisgallerian johtoryhmä

Puheenjohtaja: pääjohtajana Risto Ruohonen.

Varapuheenjohtaja: hallintojohtaja Janne Puhakka

Jäsenet: museonjohtajat Kirsi Eskelinen (Sinebrychoffin taidemuseo), Susanna Pettersson (Ateneumin taidemuseo), Pirkko Siitari (31.3.2015 asti, nykytaiteen museo Kiasma), Leevi Haapala (1.6.2015 alkaen, nykytaiteen museo Kiasma), kokoelmahallintajohtaja Riitta Ojanperä, varainhankintajohtaja Jyri Tawast.

Tilintarkastus

Kansallisgallerian tilintarkastusyhteisönä toimi PriceWaterhouseCoopers Oy ja vastuullisina tilintarkastajina KHT Samuli Perälä ja JHTT Juha Huuskonen.

Kansallisgallerian hallitus ja yksiköiden johtajat:

Eturivi: Susanna Sääskilähti, Hannele Lehto, Tarja Halonen, Riitta Valorinta, Kirsi Eskelinen
Takarivi: Heikki Hanka, Risto Ruohonen, Mauri Niemi, Martin Estlander, Leevi Haapala,
Janne Puhakka, Riitta Ojanperä, Susanna Pettersson

Yhteenveto 2015

Kansallisgallerian museoissa vieraili vuoden aikana yhteensä 533 533 kävijää (586 007/2014). Saavutettu kävijämäärä ylitti asetun tavoitteen yli 73 533 kävijällä. Maksullisten kävijöiden osuus oli 57 % (59 %/2014). Sekä Ateneumin että Kiasman kävijäluvut ylittivät etukäteen tehdyt vuosiarviot. *Robert Mapplethorpen* valokuvanäyttely ja **Jani Leinosen** *Tottelemattomuuskoulun* huima suosio nosti Kiasman kävijämäärän 235 560 henkeen, joka on 75 560 kävijää enemmän kuin vuoden alussa asetettu arvio. Ateneumissa *Ismo Höltön* ja *Henri Cartier-Bressonin* valokuvanäyttelyt saivat kävijät liikkeelle siinä määrin, että kävijäarvio 260 000 ylittyi 3 960 kävijällä. Myös Sinebrychoffin taidemuseo ylsi hienoon 34 013 kävijän vuositulokseen. Kaiken kaikkiaan Kansallisgallerian museoissa avattiin vuoden aikana 20 näyttelyä (*Liite 1*).

Kansallisgallerian toisen toimintavuoden keskeisiä asiakokonaisuuksia olivat organisaation strategian valmistelun loppuun saattaminen, Kiasman museonjohtajan valintaprosessi, Ateneumin ja Kiasman rakennusten mittavien saneerausurakoiden seuranta ja loppuunsaattaminen yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa sekä varainhankintakampanjan toteuttaminen.

Yleisöpalvelujen ja kokoelmien saavuttamisen parantamiseksi toteutettiin 2015 aikana Kiasma-kirjasto -hanke. Museon 5. kerrokseen saneerattiin uudet tilat, joissa yleisö voi tutustua nykyaikaisia käsitteleviin kirjoihin ja lehtiin sekä sähköisessä muodossa Kiasman näyttelyihin ja Kansallisgallerian kokoelmiin liittyviin aineistoihin. Kiasma-kirjasto avattiin lokakuussa ja se saavutti yleisön suosion alusta pitäen. Kirjaston avaaminen paransi Kansallisgallerian arkistokokoelmien saavutettavuutta ja yleisötyön palvelukykyä merkittävästi.

Kansallisgallerian kokoelmastrategian osalta aloitettiin myös sisällön päivitystyö, jotta se vastaisi Kansallisgallerian hallituksen asettamia, koko organisaation toimintaa koskevan strategian painopisteitä.

Kansallisgallerian museot toimivat yhteistyössä johtavien kansainvälisten museoiden kanssa. Yhteistyöverkostot näkyvät myös aktiivisena näyttelyvaihtona. Ateneumin taidemuseon *Tove Jansson* -näyttely sai lämpimän vastaanoton viidessä japanilaisessa museossa, joiden yhteenlaskettu kävijämäärä oli 264 535. **Helene Schjerfbeckin** monografianäyttely on kiertänyt Japanissa kesäkuusta 2015 lähtien. Kiertue päättyi maaliskuun 27. päivänä Hayama Museum of Modern Artiin.

Kansallisgallerian kävijät 2011-2015 (lkm)	2011	2012	2013	2014	2015
Ateneumin taidemuseo	178 683	400 079	261 969	410 173	263 960
Nykytaiteen museo Kiasma	182 154	182 170	165 715	147 768	235 560
Sinebrychoffin taidemuseo	25 762	25 308	44 274	28 066	34 013
Yhteensä	386 599	607 557	471 958	586 007	533 533

Taloudellinen tulos ja toiminnan laajuus

Kansallisgallerian tilikauden tulos oli 0,8 milj. euroa alijäämäinen (1,5 milj. euroa ylijäämäinen/2014).

Varsinaisen toiminnan tuotot olivat 17 milj. euroa (16 milj. euroa/2014). Pääsylipputulosten osalta kokonaiskertymä oli 3,3 milj. euroa (3,5 milj. euroa/2014). Ateneumin osuus näyttelytoiminnan tuloista oli 58 % (79 %/2014), Kiasman 38 % (17 %/2014) ja Sinebrychoffin taidemuseon 4 % (4 %/2014).

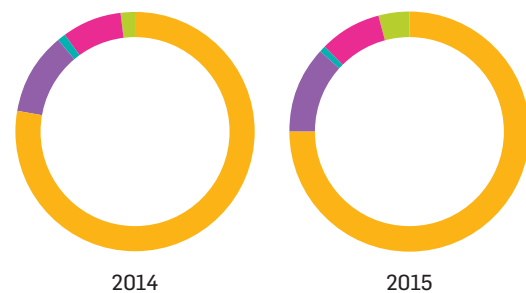
Varsinaisen toiminnan kulut olivat 30,4 milj. euroa (28,0 milj. euroa/2014). Suurimmat kuluerät ovat henkilöstömenot 11,0 milj. euroa (10,3 milj. euroa/2014), vuokramenot 9,3 milj. euroa (8,7 milj. euroa/2014), näyttely-ohjelmisto ja tapahtumatoiminnan kulut 3,5 milj. euroa (2,9 milj. euroa/2014) ja muut kiinteistökulut (vartiointi, siivous, sähkö, kiinteistöjen ylläpito) 1,7 milj. euroa (1,7 milj. euroa/2014).

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta- ja vuokra-avustukset kattoivat Kansallisgallerian 2015 toiminnan kuluista 71 % (75 %/2014). Toiminta-avustuksen suuruus oli 12,5 milj. euroa (sama kuin 2014) ja vuokra-avustukset 8,8 milj. euroa (8,1 milj. euroa/2014). Ministeriö anoi Valtion taideteostoimikunnan toimintaan erillisavustuksen 0,3 milj. euroa.

Kansallisgallerian sijoitussalkun arvoa kasvatettiin 2015 aikana 3 milj. eurolla, sen ollessa siten 9,9 milj. euroa. Sijoitussalkun markkina-arvo vuoden lopussa oli 11 milj. euroa. Sijoitustoiminnan tavoitteet ja strategia on määritelty hallituksen sijoitusstrategian mukaisesti.

(Liite 1: Keskeiset tunnusluvut 2014 ja 2015)

Kokonaistuotot

Toiminnan laajuus	2014	2015
Kokonaistuotot (milj. euroa)	29,7	29,5
Kokonaiskulut (milj. euroa)	28,1	30,4
Yli/alijäämä (milj. euroa)	1,5	-0,8
Näyttelykäynnin keskitulo (€)	6,03	6,16
Museokauppatoiminnan keskimyynti/museokävijät (€)	2,48	2,35
Omarahoitusosuus (%)	27,0	21,0

Kokonaistuotot (milj. euroa)	2014	2015
OKM avustustuotot (kaikki yht.)	22,3	23,0
Pääsylipputulot	3,5	3,3
Muut varsinaisen toiminnan tulot	0,2	0,3
Liiketoiminnan tuotot	2,5	2,4
Yhteistoiminnan tulot	1,2	0,5
Yhteensä	29,7	29,5

Ismo Höltön retrospektiivinäyttelyn avajaisvieraita Ateneumissa 9.4.2015

NÄYTTELYTOIMINTA

Vahva näyttelytoiminta perustuu tutkimukseen ja laajaan kokoelmaan

Yksi Kansallisgallerian kolmesta strategisesta painospisteestä vuosille 2015–2020 on kokoelma- ja näyttelytoiminnan rakentaminen innostavaksi siten, että sen vaikuttavuus kasvaa. Vuonna 2015 museoyksiköiden toiminta oli monipuolista ja kansainvälistä. Kokoelmahallintaosaston yhteistyö museoyksiköiden kanssa oli keskeistä niin tutkimuksen,

arkistotyön kuin kokoelmien konservoinnin kannalta. Museoyksiköiden tekemät kokoelmahankinnat luovat uusia kerrostumia Kansallisgallerian kokoelmaan, jonka kautta Suomen historiaa ja taidehistoriaa rakennetaan ja tutkitaan nyt ja tulevaisuudessa.

Ateneumin taidemuseo

Näyttelyvuoden aikana juhlittiin Jean Sibeliusista, nostettiin esiin suomalaisen valokuvauksen elävä klassikko **Ismo Hölttö**, paneuduttiin suomalaiseen ja norjalaiseen symbolismiin *Tarujen kansat* -näyttelyn myötä ja esitettiin ranskalaisen valokuvaajaklassikon **Henri Cartier-Bressonin** kattava näyttely. Myös **Tapio Wirkkalan** syntymän 100-vuotisjuhla-vuosi näkyi näyttelyohjelmassa. Vuoden tärkein teoshankinta, **Hugo Simbergin** maalaus *Iltaa kohti*, 1913 sai mediassa paljon huomiota.

Ateneum nosti näkyvyyttään kansainvälisissä asiantuntijaverkostoissa ja vahvisti kansainvälisiä yhteyksiään erityisesti Japanissa, jossa kiersivät sekä **Tove Janssonin** että **Helene Schjerfbeckin** näyttelyt.

Ateneumin asiantuntijat esiintyivät lukuisissa paneelikeskusteluissa ja konferensseissa, joista mainittakoon museon vientinäyttelyohjelman esitleminen Muscon-konferenssissa Barcelonassa sekä vahva asiantuntijaläsnäolo Pohjoismaista japonismia käsittelevässä konferenssissa Tokion National Museum of Western Artsissa.

Elävän museon rakentamiseksi perustettiin nuorista koostuva **Ateneum 3.0** -ryhmä, joka osallistui museotoiminnan suunniteluun. Myös musiikintäyteiset Ateneum-klubit aloittivat toimintansa lokakuussa 2015 **Pekko Käpin** taitavan kansan- ja rockmusiikin yhdistävän musiikin myötä.

Ateneumin taidemuseossa vieraili vuoden aikana 263 960 kävijää (tavoite 260 000), joista maksavien asiakkaiden määrä oli 168 238 (63 %).

Hugo Simberg, *Iltaa kohti* (1913)

KUVA: KANSALLISGALLERIA / YEHIA EWEIS

Ateneumin 2015 keskeinen näyttely: Tarujen kansat

Ateneumin näyttelyvuoden kohokohtiin kuului Ateneumin ja Norjan Nasjonalmuseetin asiantuntijayhteistyön tuloksena syntynyt *Tarujen kansat*, joka kuvasi usean teeman kautta Suomen ja Norjan taiteessa näkyviä yhtäläisyyksiä 1800–1900-lukujen vaihteessa. Näyttely osoitti, kuinka taiteilijat ammensivat tekemiseensä aineksia paikallisista kansanuskomuksista, taruista ja kiinteästä luontosuhteesta. Sen keskeisiä taiteilijoita olivat esimerkiksi **Edvard Munch**, **Gerhard Munthe**, **Akseli Gallen-Kallela**, **Hugo Simberg** ja **Teodor Kittelsen**. Näyttelyn kuratoivat **Vibeke Waallann Hansen** ja **Timo Huusko**.

Kokoelmatyö

Ateneum-rakennuksessa keskityttiin esittämään kokoelman klassikoita sekä uushankintoja, sillä kattoremontista johtuen kokoelmalle oli normaalia vähemmän tilaa. Kokoelma näkyi kuitenkin laajasti niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Edustavin kotimaan esittäytyminen oli Vaasassa, jonne lainattiin kattava otos Herman Frithiof Antellin kokoelmasta. **Helene Schjerfbeckin** teokset puolestaan kiersivät neljässä museossa Japanissa. Yksittäisistä teoslainoista mainittakoon **Wilhelm Hammershøin** *Sisäkuva taiteilijan kodista* (n. 1900), joka juhlisti Städel Museumin 200-vuotisjuhlanäyttelyä Frankfurtissa.

Teoshankinnat Ateneumin taidemuseoon

Hugo Simberg (1873–1917): *Iltaa kohti* (1913)
Iltaa kohti -maalaus on yksi Hugo Simbergin myöhemmän kauden merkkiteoksia. Hugo Simbergin isä, eversti Niclas Simberg, taluttaa siinä pojanpoikaansa Tom Simbergiä suvun kesäpaikassa Viipurin Niemenlautassa. Se on kuin vertauskuva suvun yhteenkuuluvuudesta ja suvun elämän jatkuvuudesta. *Keinutuolissa*, *Anni Bremer* -maalauksen (1908) ohella *Iltaa kohti* on nyt toinen suurikokoinen Simbergin myöhäiskauden maalaukset Ateneumin kokoelmissa.

Tor Arne (s. 1934)

Maalaus # 15 ja Maalaus # 16, 2013–2015

Tor Arne (oik. Söderblom) on suurelle yleisölle tuntematon, mutta taidemaailman arvostama taidemaalari. Hän käsittelee maalauksissaan luontoelämyksiä abstraktia taidetta lähenevällä tavalla. Valon ja värin käsittely on maalauksissa hienovaraista, mutta vivahteikasta ja elävää. Valon vaihtelut saavat teoksista esiin aina uusia sävyjä. Arne on tässä mielessä yksi Suomen merkittävimmistä taidemaalareista. Hankitut teokset toimivat mainiosti myös teosparina.

(Lista kaikista teoshankinnoista liitteessä 4)

Tutkimushankkeet

Sibelius ja taiteen maailma

Sibelius-juhlavuoden kunniaksi järjestetyn näyttelyn yhteydessä julkaistiin kokonaan uutta tutkimusta edustava kirja, jossa paneudutaan Sibeliukseen ennen kaikkea kuvantutkimuksen kautta. Kokonaisuudessa keskitytään siihen, kuinka eri taiteilijoiden tekemät kuvat Sibeliuksesta ovat vaikuttaneet hänestä ja hänen kulttuurisesta merkityksestään syntyneisiin mielikuviin. Toisaalta analysoidaan, kuinka eri aikakaudet ovat luoneet juuri senhetkisiin tarpeisiin parhaiten soveltuvan kuvan Sibeliuksesta. Hankkeesta vastasivat **Anna-Maria von Bonsdorff**, **Timo Huusko** ja **Riitta Ojanperä**.

Muut käynnissä olevat tutkimukset

European revivals -tutkimus tuottaa tietoa eurooppalaisista taidevirtauksista 1800-luvun jälkipuoliskolla niissä maissa, joissa kiinnostus taiteen kansallisiin erityispiirteisiin nivoutui kansainvälisten taidekeskusten moderneihin ilmiöihin, kuten syntetismin ja arts and crafts -liikkeeseen. Keskeiset yhteistyöpartnerit ovat Nasjonalmuseet Oslossa ja Scottish National Gallery Edinburghissa.

Tulevien näyttelyjen valmisteluun liittyen käynnissä on myös mm. **Von Wright** -veljesten taidetta ja kulttuuri- sekä tiedehistoriallista merkitystä kartoittava tutkimushanke sekä kansainvälisen tutkimusseminaarin järjestämiseen tähtäävä hanke **Ilja Repinin** taiteesta ja hänen vaikutuksestaan Ateneumin kokoelmaan.

Nykytaiteen museo Kiasma

Kiasma avautui näyttävästi 13. maaliskuuta 2015 museon oltua kiinni puoli vuotta kunnostustöistä johtuen. Remontin myötä museokauppa ja kahvila tulivat entistä paremmin osaksi ensimmäisen kerroksen palvelukokonaisuutta. Lisäksi mm. Kiasman museotekniikkaan ja sisäolosuhteisiin tehtiin merkittäviä uudistuksia. Parannuksista vastasi Senaatti-kiinteistöt kiinteistön omistajana.

Kiasma teki vuoden aikana runsaasti sekä kotimaista että kansainvälistä sisällöllistä yhteistyötä. Avajaisnäyttely esitteli yhden 1900-luvun merkittävimmän valokuvataiteilijan, **Robert Mapplethorpen** teoksia. Näyttely oli kansainvälinen yhteistyö Réunion des Musées Nationaux – Grand Palais'n ja Robert Mappethorpe Foundationin kanssa. **Ismo Kajanderin** tuotantoa laajasti esittelevä näyttely avautui huhtikuussa. **Jani Leinosen** *Tottelemattomuuskoulu* ja sen yhteydessä tehty kouluyhteistyö olivat syksyn puheenaihe. Näyttely rakentui Kiasman tuottaman uuden teoksen, *Tottelemattomuuskoulun*, ympärille. Rehtori Leinosen opettajakaartia ovat **Li Andersson**, **Karri "Paleface" Miettinen**, **Riku Rantala** ja **Tunna Milonoff**, **Marjaana Toiviainen** sekä katutaiteilija **Sampsa**. Näyttelyn kuratoi intendentti

Arja Miller. Helsingin Juhlaviikkojen kanssa yhteistyössä toteutettiin *Tokaluokkalaisten taideretki* ja tuotiin **Tino Sehgalin** kolme teosta Kiasmaan.

Kiasman tuotti myös lokakuussa 2015 avautuneen *Eri mieltä* -näyttelyn, joka paneutui taiteen yhteiskunnallisiin kannanottoihin. Esillä oli teoksia 21 kansainväliseltä taiteilijalta ja taiteilijaryhmältä.

Kiasman asiantuntijat esiintyivät useissa kansainvälisissä konferensseissa, joista mainittakoon *Video Matters* -konferenssi Aachenissa, *Wikimania 2015* México Cityssä sekä *What Is In the Garden?* – nykytaidetta julkisessa tilassa käsitellyt konferenssi Riikassa. Lisäksi Kiasman asiantuntijoita kutsuttiin kansainvälisten raatien jäseniksi esimerkiksi *61st International Short Film Festivalille* Oberhauseniin ja *Moving Image Art Fairiin* New Yorkiin.

Kiasmassa vieraili vuoden 2015 aikana (9,5 kk) 235 560 kävijää (tavoite 160 000), joista 119 991 (51 %) olivat maksavia asiakkaita.

Jani Leinonen: *Tottelemattomuuskoulu* (2015)

KUVA: KANSALLISGALLERIA / PIRJE MYKKÄNEN

Kiasman 2015 keskeinen näyttely: Robert Mapplethorpe

Robert Mapplethorpen retrospektiivinäyttely esitteli valokuvataiteilijan tuotantoa ja uran vaiheita monipuolisemmin ja laajemmin kuin koskaan aikaisemmin Suomessa. Näyttelyyn yli 250 teosta tarjosivat laajan katsauksen taiteilijan uran merkittävimpiin vaiheisiin 1970-luvun varhaisista polaroideista 1980-luvun lopun muotokuviiin. Näyttely sisälsi eri teemoja, kuten veistoksellisia alastonkuvia, muotokuvia, omakuvia, asetelmia ja eroottisia aiheita. Näyttelyn ranskalainen kuraattori oli **Gérôme Neutres**. Kiasmassa kuratoinnista vastasi **Marja Sakari**. Näyttelyn yhteydessä järjestetyt tapahtumat kuten opiskelijapäivä, skidipäivä ja erilaiset opastetut kierrokset keräsivät myös runsaasti kävijöitä. Kiasma-teatterissa nähtiin Robert Mapplethorpen elämästä kertovia elokuvia sekä hänen taiteestaan ammentavia esityksiä.

Kokoelmatyö

Kokoelmapolitiikka vahvistaa Kiasman roolia ajankohtaisena nykyaikaisen taiteen toimijana. Vuoden aikana kokoelmia esiteltiin kolmessa laajassa näyttelyssä. *Face to Face* -näyttely tutki muotokuvaa nykyaikaisessa ja *Elementit*-näyttelyssä pohdittiin maailman olemusta taiteen kautta. Kokoelmia esiteltiin mittavasti myös **Markus Heikkerön** *Elämä on turhaa baby...* -näyttelyssä. Se perustui mittavaan lahjoitukseen, jonka taiteilija teki vuonna 2013. Kokoelmiin liitettiin yli sata Heikkerön taideteosta. Lisäksi Kansalliskallio sai laajan arkistoaineiston, joka valaisee Heikkerön työskentelyä ja teosten vastaanottoa.

Huhtikuussa avautui verkossa *Kiasma tunteella* -sovellus, joka johdatteli leikkisästi kokoelmateosten pariin. Hanke toteutettiin yhteistyössä Kansalliskallion ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Wikitriathlon-tapahtumassa jatkettiin Wikipedian täydentämistä kokoelmiin liittyen.

Teoshankinnat nykyaikaisen taiteen museo Kiasmaan

Adel Abidin, Michael, 2015

Irakilais-suomalainen Adel Abidin (s.1973) käsittelee teoksissaan kulttuurien kohtaamisia, valtasuhteita ja sotaa,

hyödyntäen usein populaarikulttuurin kuvastoa. Videoteos *Michael* valittiin osaksi nykymuotokuvaa käsittelevää Kiasman kokoelmanäyttelyä *Face to Face*. Abidin luo teoksessaan messiaanisen muotokuvan popin kuninkaasta, Michael Jacksonista. Teoksessa palvottu artisti ilmestyy kuolemansa jälkeen kannattajilleen amerikkalaisen talkshown välityksellä. *Michael* ilmentää aikamme julkiksiin kohdistuvia odotuksia ja asenteita. Teos luo uudenlaisen muotokuvan omien ihanteidensa ja julkisuuden odotusten kanssa painineesta esikuvasta.

Danh Võ, Portrait of a hand (2010); Barbara Bush (2014); Untitled, 2014; Untitled (Self-portrait as Carrie) (2015) Vietnamissa syntynyt ja Berliinissä asuva tanskalainen Danh Võ (s. 1975) käsittelee kulttuurienvälisyyttä oman ja perheensä historian kautta suhteessa maailmaan. Teokset ovat esimerkkejä tavasta jäsentää henkilökohtaista tarinaa osana kulttuurisia kohtaamisia ja uudelleentulkintoja. Isoäidin muotokuva, katolinen pyhimyskuva, Barbara Piercen vihki-ilmoitus George Bushin kanssa New York Timesissa sekä omakuva teinikauhuelokuvan *Carriena* kertovat keskenään hyvin eriparisista dokumenteista, arkistolöydöistä ja kuvälähteistä, joiden kautta Võ lähestyy yhteistä muistiamme samalla sitä työstäen.

(Lista kaikista teoshankinnoista liitteessä 4)

Tutkimushankkeet

Eri mieltä. Syksyllä 2015 ilmestynyt tutkimuksellinen julkaisu poliittisesta taiteesta taustoitti *Eri mieltä – nykyaikaisen taiteen toisinajattelijoina* -näyttelyä. Taidekin on parhaimmillaan, kun sen annetaan toteuttaa perustehtävänsä – rohkaista ajattelemaan itse ja esittämään toisin, olemaan eri mieltä. Kirjassa intendentti **Marja Sakari** sekä mediateoreetikko **Boris Groys** luotaavat aihetta omissa esseissään.

Muita tutkimuksellisia julkaisuja olivat *Face to Face* ja *Elementit* -kokoelmanäyttelyihin liittyvä tutkimuksellinen julkaisu, **Ismo Kajanderin** elämäntyötä tarkasteleva julkaisu, **Jani Leinosen** taidetta taustoittava julkaisu *Tottelemattomuuden käsikirja* sekä **Markus Heikkerön** elämäntyötä tarkasteleva julkaisu.

Sinebrychoffin taidemuseo

Sinebrychoffin taidemuseo lisää tutkimus- ja näyttelytoiminnallaan vanhan eurooppalaisen taiteen vaikuttavuutta Suomessa sekä tekee tunnetuksi Suomessa olevia vanhan eurooppalaisen taiteen varantoja myös kansainvälisesti. Sinebrychoffin taidemuseon kokoelmatoiminnan pääpaino on omien kokoelmien tutkimuksessa ja konservoinnissa.

Paul ja Fanny Sinebrychoffin kotimuseon tunnettuuden lisääminen ja siihen liittyvän palvelukonseptin ja yleisötyön kehittäminen olivat museon toiminnan painopisteitä toimintavuoden

aikana. Kynnystä Sinebrychoffin taidemuseoon madallettiin erinomaisesti onnistuneella Maksutta kotimuseoon -kampanjalla toukokuun alusta vuoden loppuun asti. Kuluneen vuoden aikana järjestettiin myös yleisötapahtumia, joilla pyrittiin lisäämään museon tunnettuutta kansallisesti ja laajentamaan sen yleisöpohjaa. Tällaisia tapahtumia olivat muun muassa suuren suosion saavuttanut Jussi69:n rumpuklinikka.

Sinebrychoffin taidemuseossa vieraili vuoden aikana 34 013 kävijää (tavoite 40 000), joista 14 611 oli maksavia (42 %).

Jussi 69:n vetämä rumpuklinikka täyttyi hetkessä innokkaista rumpaleista

Sinebrychoffin 2015 kansainvälinen näyttely: Rokokoo – Pohjoisia tulkintoja

Näyttely avasi näköaloja 1800-luvun tulkintoihin rokokoosta ja asetti ilmiön osaksi laajempaa 1700-luvun ihailua Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa. Näyttelyn kuraattorina toimi ranskalainen taidehistorioitsija **Laura Gutman**, joka on 1800-luvun eurooppalaisen taiteen asiantuntija. Kansainvälinen näyttely toteutettiin yhteistyössä Serlachius-museoiden kanssa. Sinebrychoffin taidemuseossa näyttelyä täydennettiin merkittävillä teoslainoilla muun muassa Louvresta ja Tanskan Kansallismuseosta. Musée d'Orsaysta saatiin lainaan useita ranskalaisen mestarin **Ernest Meissonier**'n (1815–1891) teoksia.

Teoshankinnat Sinebrychoffin taidemuseossa

Hankintapolitiikan linjauksia ja painopisteitä ollaan parhailaan tarkistamassa, joten vuonna 2015 noudatettiin edelleen hankintojen osalta pidättyväistä linjaa. Museon kokoelmat karttuivat toimintavuoden 2015 aikana kolmella taideteoksella, jotka Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry lahjoitti museolle.

Carl Viertel (1772–1834), miniatyyri:

Jacob Otto Cronstedt (1766–1828)

Carl Viertel (1772–1834), miniatyyri:

Ulrika Eleonora Cronstedt

(synt. Wrangel af Sauss) (1768–1829)

Jonas Forsslund (1754–1809):

Kreivitär Christina Augusta Löwenhjelm, n. 1789, pastelli

Tutkimushankkeet

Toimintavuonna jatkettiin kahden kokoelmateoksiin kohdistuvan kansainvälisen tutkimushankkeen valmistelua. Toinen liittyy **Giovanni Domenico Tiepolon** maalaukseen *Kreikkalaiset tunkeutuvat Troijaan* (n. 1760) ja toinen **Rembrandtin** maalaukseen *Lukeva munkki* (1661). Rembrandt-tutkimushanketta valmisteltiin yhteistyössä professori **Jorgen Wadumin** (Director of Conservation, Statens Museum for Kunst, SMK, Director of the *Centre for Art Technological Studies and Conservation*, CATS) kanssa.

Kotimuseon esineistön konservointi- ja tutkimushanketta jatkettiin. Se toteutettiin Sinebrychoff Oyj:n tuella.

Jonas Forsslund (1754–1809): Kreivitär Christina Augusta Löwenhjelm
(n. 1789), pastelli

Kokoelmahallintaosasto

Kokoelmahallintaosasto huolehtii Kansallisgallerian kokoelman ylläpidosta ja hoidosta. Erilaiset kokoelma-aineistot sato- ja vuosia vanhoista maalauksista ja esineistä nykytaiteeseen, valokuvuihin ja asiakirjoihin edellyttävät monipuolista osaamista.

Osaston perustehtävät liittyvät kokoelmien luettelointiin, kokoelmia koskevan tiedon tuottamiseen muun muassa valokuvaamalla, kokoelmien säilyttämiseen asianmukaisissa olosuhteissa, niiden kunnan ylläpitämiseen konservoinnin keinoin sekä kokoelmien lainaus- ja talletustoiminnasta huolehtimiseen. Osasto vastaa myös kokoelmien vuosi-, kunto- ja määräaika inventaarioista.

Tehtäviin kuuluvat myös Kansallisgallerian arkistokokoelmien kartutus ja hoito, kirjaston kartoitus ja luettelointi sekä arkistoihin liittyvä sisäinen ja ulkoinen tietopalvelu. Osasto vastaa lisäksi kokoelmien digitaalisen saatavuuden ylläpidosta ja kehittämisestä sekä tekijänoikeuksia koskevan juridisen asiantuntemuksen ylläpidosta.

Kokoelmahallintaosaston yksiköt osallistuvat kaikkien Kansallisgallerian näyttelyiden toteuttamiseen. Registraattorit yhdessä kuljetuksen kanssa huolehtivat teosten logistiikasta, konservaatit tarkistavat ja dokumentoivat näyttelyteosten kunnan ja huolehtivat asianmukaisista esillepanon olosuhteista, näyttelymestarit pystyttävät näyttelyitä, suunnittelevat ja toteuttavat niiden rakenteita ja valaistusta sekä toimivat av-aineistojen teknisinä asiantuntijoina.

Kokoelmahallinnan yhteydessä toimii valtion taideteostoittoimikunta, joka hankkii teoksia sijoitettaviksi valtion julkisiin tiloihin kotimaassa ja ulkomailta. Valtion taideteostoittoimikunta tekee oman vuosikertomuksen, jossa esitellään toimikunnan toimintaa ja hankinnat vuonna 2015.

Kokoelmahallintajärjestelmän muutosprojekti

Toimintavuonna 2015 Kansallisgallerian aktiivinen osallistuminen valtakunnalliseen Museo 2015 -hankkeeseen jatkui. Kokoelmahallintaosasto, yhdessä Kansallisgallerian

tietohallintoyksikön kanssa, pilotoi uutta kokoelmahallintajärjestelmää (MuseumPlusRIA) selvittämällä arkistokokoelmien luettelointitiedon siirtoa.

Syksyllä 2015 alkoi valmistautuminen taidekokoelmia koskevan tiedon siirtoon Muusa-tietokannasta uuteen edellä mainittuun järjestelmään. Siirto tullaan toteuttamaan vuonna 2016. Luettelointitiedon yhdenmukaisuutta tutkittiin ja parannettiin, tavoitteena entistä tehokkaammin ja monipuolisemmin käytettävä kokoelmatieto. Uudistus parantaa sekä Kansallisgallerian sisäisiä työprosesseja että tiedon saatavuutta ulkoisilla verkkosivuilla.

Kokoelmahallintaosaston hankinnat ja teosliikenne

Kansallisgallerian arkistokokoelmat karttuivat vuoden aikana useilla lahjoituksilla ja lisälahjoituksilla. Yksi merkittävimmistä on taiteilija **Lars-Gunnar Nordströmin** arkisto, jonka lahjoitti Kansallisgallerialle taiteilijan nimeä kantava säätiö. Laaja arkistokokonaisuus ulottuu 1940-luvun alusta 2000-luvulle, ja sen monipuolinen aineisto avaa taiteilijan elämäntyötä eri näkökulmista.

Kansallisgallerian kokoelmasta lainattiin kotimaan lainoina 533 teosta ja ulkomaille 189 teosta. Kaikkiaan (talletukset huomioiden) teoksia liikkui 2015 aikana 786 kpl.

Tutkimus

Kokoelmahallintaosaston vastuulla on heinäkuussa 2015 aloittaneen englanninkielisen *FNG Research* -verkkójulkaisun toimitustyö yhteistyössä Kansallisgallerian museoiden kanssa. Arkisto- ja kirjastoyksikkö on tarjonnut kokoelmiin kuuluvien aineistojen käyttöä ja museoiden tuotantoja tukevaa tutkijapalvelua sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaille. Olennainen tutkimustoiminnan osa on myös konservointiin liittyvä kansainvälinen tutkimusyhteistyö sekä Kansallisgallerian konservointiyksikön yhteydessä toimiva materiaalitutkimuslaboratorio.

Konservaattori työstää puulle maalattua taideteosta Sinebrychoffin taidemuseossa 2015

KUVA: KANSALLISGALLERIA / PIRJE MYKKÄNEN

Yleisötyö

Kansallisgallerian strategian toinen painopiste on korkeatasoisen yleisötyön myötä laajeneva ja kansainvälistyvä yleisöpohja ja sitä palveleva palveluorganisaatio. Vuonna 2015 Kansallisgallerian museoyksiköiden yleisötyöosastot rakensivat kunkin museon kohderyhmää puhuttelevan ohjelman, joka sisälsi niin opastuksia, tapahtumia ja työpajoja museoissa kuin vuorovaikutuksellisia toimintoja internetin välityksellä. Kokoelmahallintaosasto lanseerasi menestykseksi nousseen Kiasma-kirjaston. Kansallisgallerian kolmessa museossa järjestettiin näyttelyopastuksia, johdantoja ja työpajoja kaikkiaan 2 841 kpl, joihin osallistui arviolta 40 358 henkilöä.

Ateneumin taidemuseo

Ateneumin yleisötyö vastaa kokoelmiin ja näyttelyihin liittyvän yleisötyön suunnittelusta, toteutuksesta ja kehittämisestä tiiviissä yhteistyössä muun henkilökunnan kanssa. Vuonna 2015 yleisötyötiimi vahvistui ja organisoitui. Monitaiteellista ja eri-ikäisiä yleisöjä tavoittavaa toimintaa oli etenkin *Sibelius ja taiteen maailma* -näyttelyn äänimaisematyöpajat ja koululaiskonserit sekä *Tarujen kansat* -näyttelyyn integroitu toiminnallinen tila ja tarinaoppaat. Monipuoliseen yleisötyöhön sisältyi mm. Ateneumin nuorten ryhmän toiminnan tukeminen, Ateneum-klubien musiikki-illat ja kokoelmanäyttelyn opastuskonsepti. Vuorovaikutteinen *Simbergin toinen maailma* -verkkosovellus tuotettiin yhteistyössä kokoelmahallintaosaston kanssa.

Nykytaiteenmuseo Kiasma

Uudistuneen Kiasman yleisötyön palvelukonseptia muokattiin yhteistyössä asiakaspalvelun kanssa. Skidipäivät, ilmapäivät, taitelijatapaamiset ja opiskelijapäivät tarjosivat mahdollisuuden osallistua ja tutustua uusiin palveluihin. Uudistus poiki esimerkiksi koululaistiistai-konseptin, joka toi tuhansia oppilaita tapaamaan taiteilija Jani Leinosta. *Operaadin* kanssa ideoitiin tulevaisuuden koulupalveluja uuden opetus suunnitelman hengessä. Yhteistyö Helsingin varhaiskasvatusviraston kanssa jatkui sekä päiväkodeissa että Kiasmassa.

Sinebrychoffin taidemuseo

Sinebrychoffin taidemuseon työpajatoiminnassa tutkittiin iPadien ja lisätyn todellisuuden avulla kotimuseon sisältöjä päiväkotien, koululaisten ja senioreiden kanssa. Museo oli osa ajankohtaisia Linkki – museot mediakasvattajiksi sekä aistiherkkyteen liittyvä Roll over – Säättöä -hankkeita. Museo käynnisti Kohtaamisia-projektin, jossa yliopisto, lukiolaiset ja museon seniorit osallistuivat monimuotoisesti kulttuuritilaisuuksiin. Museo teki uuden museon opetus suunnitelman kouluille, jonka sisältö keskittyy kotimuseon mahdollisuuksiin kouluopetuksessa.

Kiasma-kirjasto

Kaikille museokävijöille avoin Kiasma-kirjasto avattiin 2015 lokakuussa museon 5. kerrokseen. Kirjastossa on mahdollisuus tutustua nykyaikaisia käsitteleviin kirjoihin ja lehtiin. Lisäksi on tarjolla sekä Kiasman näyttelyihin että Kansallisgallerian kokoelmiin liittyviä aineistoja sähköisessä muodossa. Ensimmäisten kuukausien aikana kirjastossa kävi arviolta 5 000 asiakasta, mikä on keskimäärin 10 % koko Kiasman kävijämäärästä kirjaston aukioloaikoina. Kirjasto rikastaa kävijöiden museokokemusta ja mahdollistaa tutki- ja-asiakkaille entistä helpomman pääsyn aineistojen pariin. Kansallisgallerian kirjastoon kuuluva Kiasma-kirjasto palvelee myös museohenkilökuntaa tukien näyttely- ja kokoelmatyötä.

(Kaikki museoiden yleisötyöprojektit liitteessä 2)

Uudistettuun Kiasma-kirjastoon on vapaa pääsy

Henkilöstö ja osaaminen

Henkilöstön ammattitaito ja jaksaminen on yksi Kansallisgallerian strategisista painopisteistä. Vuoden 2015 lopussa Kansallisgalleriassa työskenteli 257 henkilöä, joista 200 työskenteli vakituksessa työsuhteessa ja 57 määräaikaisessa työsuhteessa. Esimiestehtävissä työskenteli 35 henkilöä. Kymmenen henkilöä työskenteli osa-aikaisena. Naisten osuus henkilöstöstä oli 66 % ja miesten osuus 34 %. Henkilöstön keski-ikä oli 46 vuotta.

Kansallisgallerian strategisena tavoitteena on olla paras työpaikka henkilöstölleen. Tavoitteen etenemistä seurataan osallistamalla vuosittain Great Place to Work -tutkimukseen. Kuluneen vuoden aikana panostettiin runsaasti

henkilöstöjohtamisen kehittämiseen. Tämä tuotti tulosta, sillä henkilöstön tyytyväisyyttä mittaava Trust Index -luku oli 66 %, mikä oli 8 % enemmän kuin aiempana vuonna.

Merkittävimpiä kehittämistoimenpiteitä olivat perehdytysohjelman käyttöönotto, henkilöstöetujen ja työaikajärjestelmien uudistaminen sekä uuden intran käyttöönotto tukemaan arvojemme mukaista viestintää. Kehitimme projektitoimintaa sekä käynnistimme työyhteisötaitojen kehittämisen osallistamalla CoPassion-hankkeeseen. Kehittämistoimenpiteiden tavoitteena on luoda avoimuutta, yhdessä tekemistä ja asiantuntevuutta tukeva organisaatiokulttuuri. Kehittämistyötä jatketaan yhdessä henkilöstön kanssa tulevina vuosina.

Kansallisgallerian henkilöstön ikäjakauma (%)	2014	2015
20–29-v.	5	14
30–39-v.	19	20
40–49-v.	31	30
50–59-v.	33	25
60-v.–	13	11

Henkilöstön koulutus rakenne (2011–2015, %)	2011	2012	2013	2014	2015
Peruskoulutus	15	16	16	11	12
Keskiaste	36	36	36	32	29
Alin korkea-aste	7	7	7	2	2
Alempi korkea-aste	11	10	11	20	20
Ylempi korkea-aste	26	26	25	28	30
Tutkijakoulutus	5	5	5	7	7

Talous ja hallinto

Kansallisgallerian talous- ja hallinto-osaston muodostavat asiakaspalvelu-, henkilöstö-, kiinteistöpalvelu-, talous- ja tietohallintoyksiköt sekä Kansallisgallerian museokauppa-toiminta, viestintä, ja varainhankinta. Kukin yksikkö toimii Kansallisgallerian laajuisesti tuottaen asiantuntevia sisäisiä palveluita koko organisaation tarpeisiin

Asiakaspalvelu

Kiasma avattiin uudelleen maaliskuussa, jota edelsi mitava rekrytointikampanja. Peräti neljäsosa vakinaisista työntekijöistä on keväällä 2015 aloittaneita. Asiakaspalvelu suoriutui erinomaisesti suurten asiakasmäärien tuomasta paineesta. Museokortti ja Sinebrychoffin ilmainen kotimuseo ovat tuoneet aivan uuden, yhä kasvavan asiakaskunnan Kansallisgallerian kaikkiin museoihin. Tyytyväisyys asiakaspalveluun kasvaa edelleen, vaikka se on ollut jo vuosia erinomaisella tasolla.

Kiinteistöpalvelu

Kansallisgallerian kiinteistöhallinnon osalta vuosi täyttyi Kiasman remontin loppuunsaattamisesta sekä Ateneumin mittavasta kattoremontista, jonka aikana Ateneumin 3. kerros oli näyttelytilojen osalta käyttökiellossa suurimman osan vuotta. Marraskuussa 2015 kolmannen kerroksen kaksi suurempaa salia otettiin käyttöön Akseli Gallen-Kallelan ja Pekka Halosen 150-vuostisjuhlavuoden kunniaksi. Muu osa 3. kerroksesta sekä 4. kerroksen toimistotilat olivat pois käytöstä koko vuoden ajan.

Tietohallinto

Tietohallinnon ylläpitotoiminnan uudelleen organisoituminen vietiin läpi ja tehtävät jaettiin uudelleen ylläpitohenkilöstön kesken. Taidekokoelmien hallintaan kehitetty

Muusa-ohjelmisto ja -palvelu siirrettiin onnistuneesti Osuuskunta Suomen taide ja taidekokoelmalle. Tietohallinto osallistui Kansallisgallerian omien projektiryhmien työskentelyyn uuden kokoelmahallintajärjestelmän käyttöönottoon liittyvässä Museo 2015 -hankkeessa. Kansallisgallerian intranetprojekti vietiin läpi 2015 aikana ja tietohallinto osallistui vahvasti projektiryhmän työskentelyyn.

Museokauppa

2015 valmistuneen Kiasman remontin yhteydessä uusittiin myös museon kaupan tilat. Valoisa ja selkeä kauppatila on saanut runsaasti kiitosta niin asiakkailta kuin asiakaspalveluhenkilökunnaltakin.

Kansallisgallerian museokaupalla on toimipisteet kaikissa museoyksiyöissä ja nettikauppa osoitteessa museoshop.fi.

Museotuotteista erityisesti Ateneumin *Tarujen kansat* ja Kiasman Jani Leinosen *Tottelemattomuuskoulu* -näyttelyihin liittyvät tuotteet ovat kiinnostaneet museokaupan kävijöitä. Keväällä 2015 lanseeratusta uutiskirjeestä rakennetaan tehokasta viestintäväylää museokaupan vakituksille asiakkaille.

Museokauppa kokeili 2015 tapahtumallisen myynnin voimaa. Ateneumissa järjestettiin ensimmäistä kertaa ohjelmallinen joulutapahtuma *Ateneumin joulu*, jonka aikana museokaupan läheisyydessä oli myyntipöytiä museokaupan omien jouluotteiden lisäksi. Tapahtuma oli suurmenestys ja vuodelle 2016 suunnitellaan samantyyppistä tapahtumaa myös Kiasmaan.

Viestintä

Kansallisgallerian viestinnän kolme keskeistä tehtävää vuonna 2015 olivat tukea Kansallisgallerian museoyksiyöiden välistä markkinointiviestinnän yhteistyötä, tukea henkilöstöhallinnan johtamaa sisäistä viestintää sekä enenevässä määrin suunnata toimintaa varainhankinnan tukemiseen.

Yhteistyökumppanuudet

Kansallisgallerian yhteistyökumppanit vuonna 2015 olivat:

Ateneumin taidemuseo jatkoi pitkäaikaista ja hedelmällistä yhteistyötä KPMG Oy Ab:n, Helsingin Sanomien ja HOK-Elannon kanssa. Vuoden päättyessä kukin yhteistyökumppanuus uusittiin kaudeksi 2016–2018.

StoraEnso Oyj toimi näyttelykumppanina Henri Cartier-Bresson -näyttelyssä, antaen sekä rahallista tukea että tarvittavaa tukea paperimateriaalitoimituksena.

Nykytaiteen museo Kiasman yhteistyökumppaneita olivat A-lehdet Oy, Aller Media Oy, Clear Channel Oy, HSL, Dagmar Oy, Dynamo&Son Oy, Kustannusosakeyhtiö Siltala, Nelonen Media Oy, Pop Media Oy, Radio Helsinki, Tikkurila Oyj, Veikkaus ja VR.

Sinebrychoffin taidemuseo jatkoi läheistä yhteistyötä Oy Sinebrychoff Ab:n kanssa. 2015 tehtiin myös hedelmällistä yhteistyötä sekä Italian Kulttuuri-instituutin, Antiikki&Design -lehden sekä Helsingin kaupungin Kiinteistöviraston ja Tilakeskuksen kanssa.

Varainhankinta

Kansallisgallerian varainhankintaprojekti siirtyi aktiiviseen vaiheeseen helmikuun 2015 lopussa. Vuoden aikana tavattiin suurlahjoittajaehdokkaista henkilökohtaisesti yli sadan yrityksen ja noin 15 säätiön edustajat. Yritys- ja yhteisötapaamiset jatkuvat aktiivisena koko kalenterivuoden 2016, kampanja huipentuu kesäkuuhun 2017.

Loppuvuodesta aloitettiin kampanjan julkisen vaiheen suunnittelu sekä ystävähdistysten aktivointi ja innostaminen lähteä mukaan kampanjoimaan varainhankinnan puolesta. Samalla käynnistettiin hankkeet pienten ja keskisuurten yritysten kontaktoimiseksi.

Rahamääräisten tavoitteiden lisäksi pyrimme kampanjan aikana vahvistamaan museoidemme ja elinkeinoelämän toimijoiden välistä sidettä, vahvistamaan yhteistyöverkostoamme sekä kertomaan Kansallisgallerian strategisista painopisteistä tuleville vuosille.

Näyttelijä Martti Suosalo kertoo lyhytelokuvassa *Teko on suomalaisen tarina*, miksi taide on tärkeää

Liite 1, Kansallisgallerian museoyksiköiden näyttelyt vuonna 2015

Ateneumin taidemuseo

Sibelius ja taiteen maailma, 17.10.2014–22.3.2015
Ismo Hölttö, 10.4.–31.5.2015
Tarujen kansat, 17.6.–27.9.2015
Henri Cartier-Bresson, 23.10.2015–17.1.2016
Kahdeksan valotusta – Tapio Wirkkala toisin silmin, 2.6.–6.9.2015

VIENTINÄYTTELYT

Tove Jansson Japanissa, 23.10.2014–27.9.2015
Hokkaido Obihiro Museum of Art, 13.12.2014–15.2.2015
Niigata Bandaijima Art Museum, 28.2.–6.5.2015
Kitakyusyu Municipal Museum of Art Riverwalk Gallery, 23.5.–5.7.2015
Abeno Harukas Art Museum, 25.7.–27.9.2015
Helene Schjerfbeck Japanissa, 2.6.2015–27.3.2016
The University Art Museum, Tokyo, 2.6.–26.7.2015
The Miyagi Museum of Art, Sendai, 6.8.–12.10.2015
Okuda Genso Sayume Art Museum, 30.10.2015–3.1.2016
The Museum of Modern Art, Hayama, 10.1.–27.3.2016
Ismo Hölttö, Kuntsin modernin taiteen museo, Vaasa, 17.10.2015.–24.1.2016
Det magiske nord. Finsk og norsk kunst omkring 1900 (Tarujen kansat), Nasjonalmuseet, Oslo, 29.1.–16.5.2015
Miljoonatohtori - H.F. Antellin taidekokoelma, Tikanojan taidekoti, Vaasa, 23.5.–30.8.2015

Nykytaiteen museo Kiasma

Robert Mapplethorpe, 13.3.2015–13.9.2015
Elementit, 13.3.–9.8.2015
Face to Face: Muotokuva nyt, 13.3.2015–31.1.2016
Ismo Kajander: Anartisti, 17.4.–9.8.2015
Tino Sehgal: Teoksia, 15.8.–27.9.2015
Jani Leinonen: Tottelemattomuuskoulu, 4.9.2015–31.1.2016
Markus Heikkerö: Elämä on turhaa, baby..., 9.10.2015–10.1.2016
Eri mieltä: Nykytaiteen toisinajattelijoita, 9.10.2015–20.3.2016

Sinebrychoffin taidemuseo

Paul ja Fanny Sinebrychoffin kotimuseo ja vanhan taiteen kokoelmat, 2. krs Pehr Hilleström – Välähdyksiä 1700-luvun elämästä, 4.9.2014–11.1.2015
Veistoksellisen kaunis, 4.9.2014–3.5.2015
Gösta ja Paul – Serlachiuksen ja Sinebrychoffin kokoelmat kohtaavat, 6.2.–3.5.2015
Rokokoo – Pohjoisia tulkintoja. Berndtson, Edelfelt, Watteau, 28.5.–6.9.2015
Taidesalonki 100 vuotta, 8.10.2015–10.1.2016
Livio Ceschin – menneisyyden jäljet, 8.10.2015–31.1.2016

Liite 2, Kansallisgallerian museoyksiköiden tapahtumat vuonna 2015

Ateneumin taidemuseo

13.–15.1. **Koululaiskonsertit Ateneum-salissa**, 9 konserttia. Jussi Makkonen & työryhmä
28.2. **Kalevalapäivän konsertti**, Folke Gräsbeck, Suvi Lehtonen-Gräsbeck, Satu Jalas-Risito
5.2. **Taiteen keskellä Sibelius**, Sibelius-tutkijaseminaari
13.–15.3. **Ristiveto-festivaali**. Klassista musiikkia näyttelysaleissa ja Ateneum-salissa.
20.3. **Loiste-festivaali** museon puistikossa ja portaikossa. Yhteistyössä: Nuorisosiainakeskus.
12.4. **Passio Musicae Finissage**, tanssijat Panu Varstala ja Eero Westerinen
11.4. **Kadonnut Suomi Ismo Höltön valokuvissa**, luento Riitta Raatikainen
14.4. **Mobius – innostavaa asiantuntijavaihtoa**, avoin luentotilaisuus. Yhteistyössä: Suomen Lontoon instituutti sekä Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutti ja Museoliitto.
15.4. **Taidetta meille!** -opiskelijapäivä
18.4. **Asiakasomistajapäivä**
19.4. **Amici Cantus** -mieskuoro portaikossa
21.4. **Helene Schjerfbeck** -seminaari
22.–28.6. **Tvättlina – Pyykkinaru sateenkaaren väreissä**, Helsinki Pride -viikon ohjelmaa, Heidi Lunabba ja Ilar Gunilla Persson
23.6. ja 24.6. **Queer-opastukset Tarujen kansat -näyttelyyn**
1.–31.8. **Tarinaoppaat Tarujen kansat -näyttelyssä**
to 20.8. klo 18 **Taiteiden yö: Wunderbar!**
avoimet harjoitukset ja taiteilijatapaaminen
26.–29.8. **WUNDERBAR! Musiikkivideo-ooppera** (3 esitystä) Sävellys Lotta Wennäkoski, libretto Riikka Pulkkinen, ohjaus Hilka-Liisa Iivanainen. Yhteistyössä: Taite ry, Helsingin Juhlaviikkojen ohjelmistoa.
3.9. klo 17 **Tarujen kansat -seminaari**. Yhteistyössä: Nasjonalmuseet, Kulturfonden för Finland och Norge, Norst-finsk kulturfond, Finsk-norsk kulturinstitut ja Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland.
6.9. klo 15 **Tapio Wirkkala henkilökohtaisesti**.
8 valotusta – Tapio Wirkkala toisin silmin -näyttelyn taiteilijoiden puheenvuoroja.
18.9. klo 20 **Ateneum-klubit: Pekko Käppi**. Ravintola Tablo.
5.–11.10. **UrbanApa X Ateneum – Total Take Over**. UrbanApa kollektiivi. TaideOlohuoneen open stage -jämät, opastuksia kokoelmiin tanssijan johdolla, työpajoja, esityksiä ympäri taloa.
22.10. klo 20 **Ateneum-klubit: Aino Venna**
24.10. **Henri Cartier-Bressonin perintö tänään** -seminaari. Yhteistyössä: Magnum Photos ja Suomen valokuvataiteen museo.
28.10.–11.12. **Henri Cartier-Bresson: l'œil du siècle**. Ranskan kielen kertaus + opastus (4 kertaa) Yhteistyössä: Ranskan kulttuurikeskus.
7.11. **Asiakasomistajapäivä**
18.11. **Taidetta Meille!** Ateneumin opiskelijapäivä

- 21.11. **HKO goes Cartier-Bresson.**
Helsingin Kaupunginorkesterin Kamarimusiikkitahtuma.
4.12. klo 17 **Kuvajournalismi mobiilijassa**
Ateneumin 3.0 (nuorten ryhmä) tapahtumailta
4.12. klo 20 **Ateneum-klubit: SOFA**

Nykytaiteen museo Kiasma

- 28.3. **Wiktrialthon**
24.2. **Opiskelijapäivä**
18.4. **Taiteilijataapaaminen Ismo Kajanderin kanssa**
17.4. **Naperot ja nykytaide -seminaari**
29.4. ja 6.5. **Anna Kortelaisen Pariisi-aiheiset kierrokset Kajanderin näyttelyyn**
2.-10.5. **Venäjänkieliset opastukset**
6.6. **Skidipäivä**
25.6. **Minä ja Mapplethorpe Helsingin Pride -viikolla**
25.8.–24.9. **Kiasma-monsterin kierrokset päiväkotiryhmille**
26.8. **Tokaluokkalaisten taideretki**
27.8. **Tanssi-improvisaatio ja luova kirjoittaminen -työpaja**
1.9.–9.10. **Taaperoiden piipahduspajat**
1.9.–9.10. **Vauvojen värileikit**
9.9.–19.11. **Tottelemattomuuskoulutyöpajat**
7.10., 4.11. ja 2.12. **Jani Leinosen taiteilijataapaamiset**
9.10. **Suohpanterror-taiteilijaryhmän puheenvuoro**
16.10. **Opiskelijapäivä**
24.10. **Heikkerö-Leinonen Talk Show**
5.12. **Skidipäivä**

KIASMA-TEATTERI

- 21.3. **Robert Mapplethorpe -elokuva**
2.4. **INGOODCOMPANY/Martin Schick (Sveitsi): 25 Minutes**
29.4. **Simon Bergman: Andy Wahrhol Superstars**
13.5.–30.5. **Janne Saarakkala: Puhuva pää**
25.6. **Black White + Gray: a Portrait of Sam Wagstaff and Robert Mapplethorpe -elokuva**
25.9.–9.10. **SÄDEKEHISTÄ – täydellisen politiikka**
14.–18.10. **/teatteri.nyt**
4.–5.11. **Liikkeellä marraskuussa**
13.11.–9.12. **Vapauden kauhu**
30.7.–9.8. **URB 15**

Sinebrychoffin taidemuseo

KOTIMUSEO

- 17.–20.2. **Kiehtovat kokoelmat** – asiantuntijaesittelyitä kotimuseoon ja kokoelmiin
9.4. **Eläimellistä menoa**, perhetapahtuma.
Yhteistyössä Antiikki & Design -lehti
17.–18.7. **Pop Up -kirjasto Koffin tornissa**, opastus kotimuseossa. Yhteistyössä Kiinteistövirasto, Tilakeskus.
23.8. **Ainoani! – Melodraamakonsertti.**
Yhteistyössä Runokuu kirjallisuus festivaali
28.11.2015–6.1.2016 **Kotimuseon Nostalgista joulua**
-tapahtuma: Paulin ja Fannyn joulukattaus ruokasalissa, opastuksia, konsertteja, glögitarjoilu asiakkaille

VALKOINEN KELLARI

- 17.–20.2. **Jussi 69:n rumpuklinikka** 10–14-vuotiaille nuorille. Yhteistyössä Oy Sinebrychoff Ab
1.4. **Otteita Kirsikkapuisto-näytelmästä.** Yhteistyössä Snellman-korkeakoulun puhe- ja draamataiteen opiskelijat
27.8.–4.10. **Coca-Cola -pullo 100 vuotta.**
Yhteistyössä Oy Sinebrychoff Ab.
21.10. **Prof. Jorgen Wadum:** Paintings techniques of Rembrandt, Dou, Fabritius and Vermeer
21.10. **Prof. Olivia Nesci ja kuvataiteilija Rosetta Borchia:** Piero della Francescan ja Leonardo da Vincin maisemien jäljillä. Yhteistyössä Italian Kulttuuri-instituutti.
17.–27.11. **Paneeliworkshop konservattoreille.** Vetäjänä Jean-Albert Glatigny avustajanaan konservaattori Minna Matis.

NÄYTTELYIHIN LIITTYVÄT TAPAHTUMAT

- 14.2. **Ystävänpäivän erikoisopastus** Gösta ja Paul -näyttelyyn
17.–20.2. **Taidevartit Gösta ja Paul -näyttelyyn**
22.4. **Taideteosten kätkeytyä elämää**, Gösta ja Paul -näyttelyn erikoisopastus
12.6. **Romanttiset pukujuhlat** – tee omatulokintasi rokokoosta! Opastuksia, kustavilainen aikamatka kotimuseossa ja Pop Up -työpajat Rokokoon hengessä.
20.8. **Taiteiden yö museossa**

LUENNOT

- 11.2. **FT Kirsi Eskelinen:** Gösta Serlachius taiteenkeräilijänä
14.2. **FM Leena Hannula:** Rakkaudesta taiteeseen – Paulin ja Fannyn tarina
18.2. **FM Reetta Kuojärvi-Närhi:** Paul Sinebrychoff taiteenkeräilijänä
25.2. **Arthur Aminoff:** Tunnissa taiteenkeräilijäksi
4.3. **FT Pauliina Laitinen-Littorin:** Taiteenkeräilyn ja taidesijoittamisen erot
11.3. **FM Tuija Peltomaa:** Kerää taidetta ja antiikkia tunteella ja tiedolla
18.3. **FM Teija Luukkanen-Hirvikoski:** Yritykset taiteenkeräilijöinä
25.3. **Viestintä- ja lakiasianjohtaja Marja-Liisa Weckström:** Sinebrychoffien perintö elää tässä päivässä
15.4. **Anikó Lehtinen:** Olut-luento Sinebrychoffin hengessä!
14.10. **FT Christina Bäcksbacka:** Satavuotinen toiminta, Taidesalonki 1915–2015
4.11. **Professori Jaakko Hämeen-Anttila:** Sankareita ja demoneita – Iranin kansalliseepos Kuninkaiden kirja
11.11. **FT Erkki Anttonen:** Italian viivasyövytystaide 1900-luvulla
17.-25.11. Sinebrychoffin taidemuseo ja Kansallisgallerian konservointiyksikkö järjestävät kansainvälisen paneelimaalausten konservointikurssin alan huippuasiantuntijan **Jean-Albert Glatignyn** johdolla.

Konsertteja 20 kpl

Museon Valkoisessa kellarissa järjestettiin 10 tilaisuutta.

Liite 3, Teoshankinnat

Ateneumin taidemuseo

VUONNA 2015 SAADUT LAHJOITUKSET

Aleksanteri Ahola-Valo, Kuopion tuomiokirkko, 1946. Linopiiirros.

Aleksanteri Ahola-Valo, Omakuva, 1960. Linopiiirros.

Juhana Blomstedt, 95 grafiikan teosta ja ja *Gallerie Artek 1950-85* –salkku, jossa yksi grafiikan vedos kultakin seuraavista taiteilijoista: Juhana Blomstedt; Göran Augustson; Carolus Enckell; Jorma Hautala; Matti Kujasalo; Ernst Mether-Borgström; Lars-Gunnar Nordström; Paul Osipow; Pekka Rynnänen ja Sam Vanni.

Alf Danning, Kylpijätär tuvassa, 1936. Kuivaneula.

Jonathan Moorhouse, 15 teosta (lyijykynäpiirustuksia ja akvarelleja) ja 8 luonnoskirjaa vuosilta 1954-99.

Louis Sparre, Yli-intendentti Axel LAgrelius, 1931. Kuivaneula.

Lahjoittaja: Yksityinen keräilijä. 1000 kappaletta taideteoksia. Lahjoittajan nimi ja teokset julkistetaan myöhemmin.

VUONNA 2015 OSTETUT TEOKSET

Tor Arne, Maalaus # 15, 2013-2015. Öljy kankaalle

Tor Arne, Maalaus # 16, 2013-2015. Öljy kankaalle

Robert Wilhelm Ekman, Pentti Lyytinen lukee runojaan savolaisessa pirtissä, 1848. Öljy kankaalle

Antti Favén, Ilmari Uotila (Taiteilijan veljen muotokuva), ajoittamaton, luultavasti 1909-10. Öljy kankaalle

Alpo Jaakola, Katarina Jagellonica, 1960-luku. Emaliväri metallipinnalle

Aimo Kanerva, Luonnoskirja, 1990. Käsintehty nepalilainen riisipaperi

Jan-Olof Mallander, Sarjasta Kamalettra (Manu Script), 1972. Letraset postikortille

Marino Marini, Grande Cavaliere, 1978. Viivasyövytys ja akvatinta

Tyko Sallinen, Isoäiti, 1917. Öljy kankaalle

Tyko Sallinen, Silakka-asetelma, 1918. Öljy kankaalle

Hugo Simberg, Fantasia, 1892. Guassi

Hugo Simberg, Iltaa kohti, 1913. Öljy kankaalle

Ellen Thesleff, Kuja, 1900-luvun alku. Puukaiverrus

Ellen Thesleff, Tytön profiili, 1900-luvun alku. Puukaiverrus

Wilhelm ja Magnus von Wright, 11 kappaletta käsinväritettyjä litografioita *Tidskrift för jägare och naturforskare* –lehteen (1832-34).

Nykytaiteen museo Kiasma

VUONNA 2015 SAADUT LAHJOITUKSET

Lauri Anttila, Kesä, 1961/2014

Lauri Anttila, Muistoja ja Tieteen paikkoja, 2014

Ingoodcompany: X Minutes – 25 Minutes, 2015

Lauri Mäkinen, Alkemistien kaupunki, 1965

Lauri Mäkinen, Kaupunki kasvaa, 1965

Lauri Mäkinen, Puolustautuva kaupunki, 1965

Lauri Mäkinen, Tyhjentyneet kaupunki, 1965

Lauri Mäkinen, Yhteinen matka, 1965

Lauri Mäkinen, Kaupunki autiomaassa, 1966

Lauri Mäkinen, Suljettu kaupunki, 1968

Antti Ojala, grafiikan vedoksia, 1961–2006

Michelangelo Pistoletto, Third Paradise, 2015

Satu Rautiainen, Käytävä (Homo sapiens), 2013

Riiko Sakkinen, Democracy, 2015

Alan Sonfist, Suomen arkki VIII / XX, 1992

Annu Vertanen, Ehdokas, 1989

Annu Vertanen, Voitto, 1989

Annu Vertanen, Hyvässä uskossa (Bona Fide), 1990

Annu Vertanen, Kaiken alkulähde, 1990

VUONNA 2015 OSTETUT TEOKSET

Heini Aho, Inner most (Corner), 2014

Petri Ala-Maunus, Hinterland, 2014–2015

Maija Albrecht, Kolmas silmä, 2014

Maija Albrecht, Kysy linnulta, 2014

Maija Albrecht, Linnun helminauha, 2014

Maija Albrecht, Om att plocka bär i november I / Marraskuu I, 2014

Maija Albrecht, Om att plocka bär i november II / Marraskuu II, 2014

Maija Albrecht, Om att plocka bär i november III / Marraskuu III, 2014

Maija Albrecht, Profiili, 2014

Maija Albrecht, Veijari, 2014

Maija Albrecht, Maasta, 2015

Maija Albrecht, Pelilauta, 2015

Ville Andersson, Reflection, 2013

Ville Andersson, Transition, 2013

Ville Andersson, Conductor, 2015

Roma Auskalnyte, Punishment, 2015

Elina Brotherus, Le deuil du jeune moi qui a été, 2011

Diego Bruno, *Galindez*, 2015

Anna Estarriola, Emerging thoughts, 2015

Anna Estarriola, Fortune tells that we will move to the Moon, we will turn the Moon narcissistic and self-centered entity, and this will have side effects, 2015

Anna Estarriola, Our weight in ashes is 3,5% of our body mass, I have ordered my ashes in blue, I want to become blue stardust reaching the moon, 2015

Susanne Gottberg, Object, 2013

Mia Hamari, Helka, 2015

Kalle Hamm & Dzamil Kamanger, Emigranttitarha / Immigrant Garden, 2006–2012, 28 teosta

Jaakko Heikkilä, Donata Grimani palatsissaan, 2010

Jaakko Heikkilä, Marino Zorzi palatsissaan, 2010

Jaakko Heikkilä, Paroni Alberto Franchetin lapset, 2010

Hannaleena Heiska, Nimetön, 2015

Hannaleena Heiska, Sarjasta Observatorioita XIV, 2015

Hannaleena Heiska, Sarjasta Observatorioita XIX, 2015

Heli Hiltunen, Yökartta, 2015

Artor Jesus Inkerö, 84 g, 2012-2015; "9 Kilograms", 2015

Felicia Fasanino Jansson, Shining Armour (1), 2015

Felicia Fasanino Jansson, Shining Armour (2), 2015

Felicia Fasanino Jansson, Shining Armour (3), 2015

Felicia Fasanino Jansson, The Gap Inbetween (1), 2015
Felicia Fasanino Jansson, The Gap Inbetween (2), 2015
Shoji Kato, Right/Rite Compositions, 2012-2013
Olli Keränen, How It Feels In Your Hand, 2015
Sari Koski-Vähälä, Domingo – Sunnuntai, 2006-2015
Heta Kuchka, Present, 2012
Tuomas A. Laitinen, Powder of Sympathy, 2015
Sami Lukkarinen, Mark Zuckerberg, 2015
Maija Luutonen, Cut It, 2015
Maija Luutonen, Saturn Return, 2015
Jan Olof Mallander, Punainen lanka, 1968
Kalle Mustonen, Little Dervish, 2015
Jaakko Niemelä, Usko, 2006/2015
Leena Nio, Bird Cage, 2015
Jussi Niva, Mime, 2015
Charles Richardson, Headbone, 2015
Perttu Saksa, Presence (Veil), 2015
Kaisa Salmi, Fellmanin pelto, 2013
Jaanus Samma, A Chairman's Tale, 2015
Carolina Sandell, Ajan ja paikan kollaasi, 2014-2015
Noora Schroderus, Setelisarja, George Washington, 2014-2015
Noora Schroderus, Setelisarja, Selma Lagerlöf, 2014-2015
Noora Schroderus, Setelisarja, Steponas Darius & Stasys Girėnas, 2014-2015
Noora Schroderus, Setelisarja, Väinö Linna, 2014-2015
Noora Schroderus, 100 Yuan, 2015
Nestori Syrjälä, Latourian Litany 1 (Plate 20kg), 2015, Editio 1 ja 3
Nestori Syrjälä, Latourian Litany 3 (Jump Rope), 2015
Päivi Takala, Grid on canvas, 2014
Päivi Takala, Paper on painting, 2015
Soili Talja, Mirhantuojat, 2014
Soli Talja, Muodonmuutos, 2010
Soili Talja, Muodonmuutos I, 2014
Soili Talja, Muodonmuutos II, 2014
Tatu Tuominen, teoksia kollaasisarjasta Studying Modern Architecture with a Knife, 2015, 4 teosta
Tatu Tuominen, Standing in the ruins, 2015
Aki Turunen, Kaikki käärmeistä: Hesperia, Laos, 2015
Aki Turunen, Käärmeet valossa, Käärmeet pimeydessä, 2015
Timo Vaittinen, Brain Freeze, 2013
Timo Vaittinen, Mmm...Lasagna, 2013

Uushankintoja tehtiin vuonna 2015 110 kpl, lahjoituksia saatiin 115 kpl yhdeksältä eri taiteilijalta ja talletukseen otettiin 2 teosta (Paavo ja Päivi Lipposen rahaston talletus *Kuvan keväästä* ostetuista teoksista)

Kiasman kokoelmista lähti 105 teosta lainaan kotimaisiin museoihin ja 7 teosta ulkomaisiin museoihin.

Liite 4, Kokoelmahankintaosaston projektit

FNG Research

Uuden englanninkielisen verkkojulkaisun *FNG Researchin* kolme ensimmäistä numeroa ilmestyivät heinäkuusta 2015 alkaen. Verkkolehti tekee näkyväksi Kansallisgalleriassa tehtävää tutkimusta ja tähtää jatkossa myös uusien vertaisarvioitujen artikkeleiden julkaisemiseen.

Verkkonäkyvyysshanke

Opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksen turvin jatkettiin kokoelmien digitointia, kohteena muun muassa lehtileikekokoelman taiteilijakohtaiset viitekortit vuosien 1891-1980 kirjoituksista. Aineistoja jaettiin Kansallisgallerian omilla verkkosivuilla ja valtakunnallisessa Finna-palvelussa.

Varastoprojekti

Kokoelmien säilytystilojen käyttöä ja logistiikkaa koskeva projekti jatkui läpi vuoden. Taide-, arkisto- ja kirjastokokoelmia siirrettiin laajamittaisesti ja säilytettävien aineistojen hallinnalle kehitettiin uusia järjestelmiä.

Yhteistyö keskusrikospoliisin kanssa

Keskusrikospoliisin taiderikostutkimuksen virka-apupyynnön vuoksi konservointiyksikkö tutki yhdessä Ateneumin taidemuseon kanssa 97 taideteoksen aitoutta.

Taulukko 1: Kansallisgallerian toiminnan laajuutta ja taloutta esittäviä keskeisimpiä tunnuslukuja vuodelta 2014–15:

	2014	2015
Kokonaistuotot, milj. euroa	29,7	29,5
- OKM avustustuotot (kaikki yht.)	22,3	23,0
- Pääsylipputulot	3,5	3,3
- Muut varsinaisen toiminnan tulot	0,2	0,3
- Liiketoiminnan tuotot	2,5	2,4
- Yhteistoiminnan tulot	1,2	0,5
Kokonaiskulut, milj. euroa	28,1	30,4
Yli/alijäämä, milj. euroa	1,5	-0,8
Näyttelykäynnin keskitulo, €	6,03	6,16
Museokauppatoiminnan keskimyynti/museokävijät, €	2,48	2,35
Omarahoitusosuus, %	27	21
Asiakastytyväisyys, % (käynnin kokonaistyytyväisyys)		
- Ateneum	94	92
- Kiasma	95	95
- Sinebrychoff	96	97
Näyttelytoiminnan kävijämäärä		
- kokonaiskävijämäärä	586 007	533 533
- maksavien kävijöiden osuus, %	59,2	56,7
Verkkovierailut Kansallisgallerian sivustoilla, milj. käyntiä	1,05	1,39
Kokoelma- ja erikoisnäyttelyt, kpl		
- omissa museoissa kotimaassa	19	20
- muut museot kotimaassa	1	2
- muut museot ulkomailla	-	3
Kokoelmien liikkuvuus (kokoelma- ja näyttelylainat, kpl)		
- kotimaassa	642	533
- ulkomaille	86	189
- Valtion taideteoskokoelmasta esillä, %	77	74
Kokoelmien hankinnat (ostetut teokset, kpl)		
- Kansallisgallerian kokoelma	78	135
- Valtion taideteostoimikunnan kokoelma	150	128

